مؤسسة العزائم الإعلامية

كَشْفُ الدُّجَة

بأعمَالِ أيامِ عَشرِ ذِي الحِجَّة

محو کردن تاریکی ها با انجام اعمال در ده روز نخست ذوالحجه

بسم الله الرحمن الرحيم

الدَّوْلَةُ الإِسْلَامِيَّةُ

مؤسسة العزائم الإعلامية

الطبعة الأولى

ذو الحجة ١٤٤٤ هـ ق

الْحَمْدُ لِله الَّذِي أرسل رسله بالبينات والهدى، وَأَنْزَلَ مَعَهُمْ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ، وَخَتَمَهُمْ بِمُحَمَّدٍ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ-، الَّذِي أَرْسَلَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ، لِيَظْهَرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّه، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ, صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تسليماً كثيراً.

أما بعد:

قال تعالى: وَالْفَجْرِ (1) وَلَيَالٍ عَشْرٍ [سُورَةُ الفَجر: 2]

قانون الله متعال اينست كه برخى اوقات را بر برخى ديگر آن فضليت و فوقيت داده است، كه از آن جمله ماه رمضان، شب ليلة القدر، روز عرفة، روز جمعه و سائر ايام خاص ميباشند.

از جمله اين ايام خاص يكى نيز ده روز نخست ذو الحجة است كه در قرآن و سنت مقام والاى آن ذكر گرديده است.

رسول الله (صل الله عليه و آله و سلم) نيز در اين ايام ترغيبات بيشترى براى انجام اعمال صالح داده است تا مؤمنان از آن بهره مند شده و از آن

محروم نگردند، بناء بر این اساس خوشا بر حال شخصیکه در ده روز ذوالحجة ارشادات رسول الله علیه السلام را گوش فرا داده و بدان عمل نماید.

زیرا این روزهایی است که الله متعال بر آن سوگند یاد نموده است و هر آن چیزیکه الله متعال بدان سوگند یاد کند بسیار بزرگ و دارای قدر و منزلت والای میباشد.

الله متعال میفرماید: وَالْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾.[سورة الفجر: ١ ـ ٢]

ترجمه: قسم به سپیده دم (و قسم است) به شبهای ده گانه.

امام بغوی رحمه الله در تفسیر خود در این آیات از عبدالله بن عباس رضی الله عنه نقل نموده که مراد از (وَلَيَالٍ عَشْرٍ) ده روز نخست ذی الحجه است. او میفرماید:

عن ابن عباس: أنها العشر الأول من ذي الحجة . وهو قول مجاهد ، وقتادة ، والضحاك ، والسدي ، والكلبي .

ترجمه: از عبدالله بن عباس رضی الله عنه نقل است که مراد از این ده روز

نخست ذی الحجه است و این قول مجاهد، قتاده، ضحاک، سدی و کلبی (رحمهم الله) نیز میباشد.

همچنین امام ابن کثیر رحمه الله در تفسیر خود می فرماید:

الليالي العشر : المراد بها عشر ذي الحجة . كما قاله ابن عباس ، وابن الزبير ، ومجاهد ، وغير واحد من السلف والخلف .

ترجمه: مراد از (اللیالی العشر) ده روز (نخست) ذی الحجه است چنانکه ابن عباس و ابن الزبیر و مجاهد (رضی الله عنهم) نیز گفته اند و قول بسیاری ها قبل و بعد از اینها نیز همین است.

در احادیث نیز فضلیت خاص این ایام ذکر گردیده است.

چنانکه در حدیث روایت شده است:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهَا أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ يَعْنِي أَيَّامَ الْعَشْرِ . قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ؟ قَالَ: وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْ ذَلِكَ بِشَيْءٍ "[سنن أبي داود: رقم –

[2085

ترجمه: از ابن عباس رضی الله عنه روایت گردیده است که رسول الله صل الله علیه و سلم فرمود: هیچ روزی بهتر از این نیست که در آن اعمال نیک نزد الله پسندیده تر باشد؛ از این روزها یعنی از ده روز نخست ذی الحجه، اصحاب کرام پرسیدند؛ یا رسول الله حتی از جهاد فی سبیل الله نیز (عمل نمودن در این ایام) افضل است؟!

ایشان فرمودند: (حتی جهاد فی سبیل الله نیز بر اعمال نیک این ایام رسیده نمیتواند) مگر آن مجـاهدی که برای جـهـاد با سر و مال خود برود و یکی از آنها را نیز با خود برنگراند. (یعنی خود و مال خود را فدا کند).

همچنین امام ابن حجر رحمه الله می نویسد:

أن السبب في امتياز عشر ذي الحجة لمكان اجتماع أمهات العبادة فيه وهي الصلاة والصيام والصدقة والحج ولا يتأتى ذلك في غيره. (فتح الباری: 2/460).

ترجمه: سبب فضیلت ده روز نخست ذو الحجه این است که عبادات بزرگ و اصولی در آن جمع شده است؛ مانند نماز، روزه، صدقه، حج و غیره که در سائر روزها نمی توان همه‌ی اینها را در یک زمان انجام داد.

بناء از قرآن کریم و سنت رسول الله صل الله علیه و سلم واضیح می

شود که این ده روز نخست ذی الحجه روزهای بسیار گرانبها و پر فضیلتی هستند و در این فضائل قرآن و سنت ما و شما را بر این دعوت میدهد که در این ایام به اعمال خاص و نیک بپردازیم، از فضایل و درجات آن بهره ببریم، به درگاه الله متعال خالصانه توبه نموده، از گناهان دوری نماییم، جهاد فی سبیل الله، برای حاکمیت نظام رب العالمین و رهایی مستضعفان و مسلمانان و اسیران، قربانی بدهیم، نمازهای فرض را با جماعت اداء نموده، روزه های نفلی بیگیریم، با مسلمانان احسان و با بیوه ها و یتیمان مهربانی نماییم تا فضلیت و منزلت این ایام را ضائع نساخته باشیم.

و حق این ایام بزرگ پیشرو را بطور کامل آن اداء نماییم.

اعمال ده روز نخست ذو الحجه

در این ده روز، برخی اعمال خاصی وجود دارند که مؤمن باید آنرا دانسته و بر آن عمل نماید از جمله آن:

١ـ روزه گرفتن در نه روز نخست ذو الحجه:

روش پیامبر صل الله علیه و سلم این بود که ایشان نه روز از ذو الحجه را روزه می گرفتند.

در حدیثی روایت میگردد:عَنْ هُنَيْدَةَ بْنِ خَالِدٍ ، عَنْ امْرَأَتِهِ ، عَن بَعْضِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَتْ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ " يَصُومُ تِسْعَ ذِي الْحِجَّةِ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ أَوَّلَ اثْنَيْنِ مِنَ الشَّهْرِ وَالْخَمِيسَ" [سنن أبي داود: رقم ـ 2084]

ترجمه: هنیده بن خالد از همسرش نقل می کند که از برخی از همسران پیامبر صل الله علیه و سلم روایت نموده که ایشان فرمودند: پیامبر صلی الله علیه و سلم نه روز ذو الحجه، عاشورا و سه روز هر ماه را روزه میگرفتند و روز دوشنبه و پنجشنبه اول ماه را.

پس از این حدیث واضیح میگردد که مستحب است تا مؤمن نه روز نخست ذو الحجه، یعنی از اول ذی الحجه الی روز عید را روزه بگیرد.

۲ـ روزه گرفتن در روز عرفه:

در ده روز نخست ذو الحجه یک روز آن از جمله بهترین روزها است که به آن روز عرفه می گویند و الله متعال در این روز گناهان بندگانش را می آمرزد و بندگان خود را در این روز از آتش می رهاند. روزه گرفتن در این روز سبب کسب اجر و پاداش بسیاری میگردد، در حدیثی روایت شده است که رسول الله صل الله علیه وسلم می‌فرماید:

صِيَامُ يَوْمِ عَرَفَةَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ ، وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ. (مسلم: رقم ـ 1983)

ترجمه: من از الله متعال این امید را دارم که گناهان یکسال گذشته و یکسال بعد او به سبب روزه‌ی روز عرفه آمرزیده شود.

۳- قربانی:

در این ده روز بهترین عمل دیگر قربانی کردن است، ذبح حیوان در راه الله

متعال عبادت بزرگی است که رسول الله علیه السلام بر این عمل در زندگانی خویش خیلی پابندی مینمود در حدیث روایت گردیده است:

عَنْ أَنَسٍ ، قَالَ : " ضَحَّى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ ، فَرَأَيْتُهُ وَاضِعًا قَدَمَهُ عَلَى صِفَاحِهِمَا ، يُسَمِّي وَيُكَبِّرُ ، فَذَبَحَهُمَا بِيَدِهِ " (مسلم: رقم ـ 5158)

ترجمه: از انس رضی الله عنه روایت است که وی میفرماید: پیامبر صل الله علیه و سلم با دو گوسفند قربانی نمود من وی را می‌نگریستم که بر گردن گوسفند قدم میگذاشت بسم الله و الله اکبر میگفت و هردو را به دستان مبارک خود ذبح نمود.

قربانی باید برای رضای الله متعال و برای تقرب به او ذات تعالی باشد، برای ریاء، خودنمایی و نزدیک شدن به دیگران نباید انجام شود.

مسئله شرعی در مورد قربانی این است که باید بعد از نماز عید انجام شود اگر شخصی قبل از نماز عید قربانی نمود، قربانی او صحیح نیست، چنانکه در حدیث روایت گردیده:

عن الْأَسْوَدُ بْنُ قَيْسٍ ، سَمِعْتُ جُنْدَبَ بْنَ سُفْيَانَ الْبَجَلِيَّ ، قَالَ : شَهِدْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ النَّحْرِ ، فَقَالَ: " مَنْ ذَبَحَ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ فَلْيُعِدْ مَكَانَهَا أُخْرَى ، وَمَنْ لَمْ يَذْبَحْ فَلْيَذْبَحْ" (بخاري: رقم ـ 5162)

ترجمه: از اسود بن قيس روايت شده است كه او مى‌گويد من از جندب بن سفيان البجلى شنيدم كه او ميفرمايد: من در روز عيد نزد پيامبر صل الله عليه وسلم حاضر شدم كه آنجناب عليه السلام فرمود: هر كه قبل از نماز عيد قرباني نموده، بايد قرباني ديگري را به جاي او ذبح كند و اگر كسي ذبح نكرده باشد، اكنون آن را ذبح كند.

۴- قربانی کننده ناخن و موهای خود را نباید کوتاه کند:

کسیکه قصد قربانی دارد بر او لازمست تا قبل از آغاز ماه ذوالحجة موها و ناخن های خود را اصلاح بسازد و بعد از آغاز ماه ذوالحجه موها و ناخن هایش را تا زمانیکه قربانی نکرده باشد کوتاه نکند. زیرا در حدیث روایت است:

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَ : " إِذَا رَأَيْتُمْ هِلَالَ ذِي

الْحِجَّةِ وَأَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُضَحِّيَ ، فَلْيُمْسِكْ عَنْ شَعْرِهِ وَأَظْفَارِهِ " (مسلم: رقم ـ 3662)

ترجمه: از ام سلمه رضی الله عنها روایت است که پیامبر صل الله علیه و سلم فرمود: هنگامی که ماه ذو الحجه را دیدید و یکی از شما قصد قربانی داشت موها و ناخن هایش را بگذارد.

۵ـ گفتن تکبیرات (لا اله الا الله و الله اکبر و الحمدالله):

در حدیث روایت شده است: عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " مَا مِنْ أَيَّامٍ أَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ ، وَلَا أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْعَمَلِ فِيهِنَّ ، مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ ، فَأَكْثِرُوا فِيهِنَّ مِنَ التَّهْلِيلِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّحْمِيدِ " [مسند احمد: رقم ـ 5294]

ترجمه: ابن عمر رضی الله عنهما از پیامبر صل الله علیه و سلم روایت می کند که آنجناب علیه السلام فرمودند: هیچ روزی نزد الله متعال بزرگتر از این روزها وجود ندارد و چنانکه عمل نیک در این ایام را الله متعال دوست دارد و برایش محبوب است در ایام دیگر اینچنین محبوب نیست، پس در این روزها لا اله الا الله و الله اکبر و الحمد لله را بسیار بگویید.

اوقات تکبیرات:

مستحب است در عید فطر از شب عید الی اتمام خطبه‌ی عید، تکبیرات گفته شود.

که این رأی شوافع، حنابله، مالکیه و شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمهم الله است.

و در عید قربان از شب اول ذی الحجه آغاز الی عصر سیزدهم ذو الحجه ادامه دارد.

خواندن این تکبیرات بصورت جهری:

از اصحاب کرام نقل شده است که ایشان به بازارها می رفتند و این تکبیرات را با صدای بلند می‌خواندند، چنانکه از عبدالله ابن عمر و ابوهریره رضی الله عنهما و سایر صحابه نیز در این مورد اسناد صحیح وجود دارند:

عن ابنِ عُمرَ رَضِيَ اللهُ عنهما: أنَّه كان يَجهَرُ بالتَّكبيرِ يومَ الفِطرِ إذا غدا إلى المصلَّى، حتى يخرُجَ الإمامُ فيُكبِّرَ (أخرجه الدارقطني (1712)، والحاكم

(1106

ترجمه: از عبدالله ابن عمر رضی الله عنهما روایت است که او در روز عید فطر با صدای بلند تکبیرات می گفت تا اینکه به عیدگاه میرفت و امام بیرون می‌آمد، و باز تکبیر میگفت.

همچنین امام بخاری معلقا این حدیث را نقل کرده است که:

كان ابنُ عمرَ وأبو هريرةَ يخرجانِ إلى السوقِ في أيامِ العشرِ يُكبرانِ ويكبرُ الناسُ بتكبيرِهما.

ترجمه: ابن عمر و ابوهریره رضی الله عنهما در این ده روز به بازار می رفتند؛ با صدای بلند تکبیر می گفتند و مردم نیز با آنان خواندن تکبیرات را آغاز مینمودند.

٦ـ اداء نمودن حج و عمره:

در این ده روز که این ماه نیز به آن نام مسمی گردیده، حج و عمره است، اگر الله متعال به مسلمانی توانایی و استطاعت اعطاء فرماید، پس حج و عمره را به جا آورد زیرا رسول الله صل الله علیه وسلم می‌فرماید:

الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا ، وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ" (صحيح البخاري: رقم ـ 1657)

ترجمه: یک عمره الی عمرۀ دیگر کفاره‌ی گناهانی است که بین آنها انجام شده، و حجی که هیچ گناه و ریائ در آن نباشد، پاداشی ندارد بجز جنت.

پس برادران معزز و مسلمان!

مقصود این است که مؤمن باید در این ایام به اعمال نیک اهتمام بیشتری داشته باشد، زیرا این ایام نزد الله متعال بسیار گران قیمت است و خصوصا در این ایام مداومت بسیار بر آن اعمال لازمست که رسول الله علیه السلام آنرا انجام داده است، و یا بر امت مسلمه بر انجام آن تاکید نموده است چنانکه قبلا با تفصیل بدان اشاره نمودیم.

احکام نماز عید

اینکه در روز دهم ذو الحجه اعمال خاصی در شریعت نقل گردیده است که یکی از آنها نماز است، لذا میخواهم در اینجا مبحث مختصری در مورد نماز عید را نیز ذکر نمایم تا مؤمنان در مورد آن دانسته و به طریقهٔ سنت آنرا اداء نمایند.

حکم نماز عید:

جواز نماز عید به اجماع امت ثابت شده است و اهل علم در حکم آن سه قول را ذکر نموده اند:

قول راجیح اینست که این سنت موّکد (سنت محکم) است. و این قول مالکی ها، شوافع، احناف بوده و امام احمد، و داود ظاهری نیز این قول را برگزیده اند، و این قول اکثر اهل علم نیز میباشد، چه سلف باشند و چه خلف.

وقت اول نمازهای عید:

وقت اول نمازهای عید، زمانی است که خورشید به اندازهٔ یک نیزه طلوع

كند، و این رأی جمهور علماست.

آخرین وقت نمازهای عید:

وقت نمازهای عید از طلوع تا غروب آفتاب ادامه دارد.

لازم است تا در نماز عید الاضحی (عید قربان) تعجیل(عجله) و در عیدالفطر (عید کوچک) تأخیر انجام صورت گیرد.

رأی جمهور اینست که نماز عید الاضحی باید در اول وقت اداء شود و نماز عید الفطر به تأخیر خوانده شود. زیرا در عید الفطر صدقة الفطر (سرسایه) وجود دارد بناء نیاز بر وقت بیشتری دارد و در عیدالاضحی لازمست تعجیل انجام صورت بیگیرد زیرا مردم قربانی میکنند.

هرگاه کسی از نماز عید جا بماند قضاء آنرا بجا بیاورد:

هرگاه برخی ها نماز عید را اداء نمایند و بعضی دیگر نتوانند آنرا بجا بیاورند، علماء کرام در این مورد دو قول دارند:

قول اول: از کسیکه نماز جماعت عید فوت شد، پس بر وی قضاء وجود ندارد. این مذهب احناف است و داود ظاهری و ابن تیمیه رحمهم الله نیز

اینرا ترجیح داده اند، زیرا این نمازی است که با تجمع مردم اداء میگردد و هرگاه شخصی از آن باز ماند آنگاه قضاء بر آن وجود ندارد، مانند نماز جمعه که هرگاه فوت شود آنگاه نماز ظهر اداء میگردد، اما نماز جمعه اداء نمی‌شود.

قول دوم: هرگاه نماز عید فوت شد، آنگاه قضاء آورده شود و این مذهب جمهور است.

هرگاه نماز عید در وقتش اداء نگردد؛ آنگاه نماز عید در روز دوم خوانده می شود، مانند هنگامیکه مهتاب بعد از زوال معلوم می شود و این مذهب جمهور است.

دلیل: عَنْ أَبِي عُمَيْرِ بْنِ أَنَسٍ ، عَنْ عُمُومَةٍ لَهُ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، أَنَّ رَكْبًا جَاءُوا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَشْهَدُونَ أَنَّهُمْ رَأَوْا الْهِلَالَ بِالْأَمْسِ " فَأَمَرَهُمْ أَنْ يُفْطِرُوا ، وَإِذَا أَصْبَحُوا أَنْ يَغْدُوا إِلَى مُصَلَّاهُمْ " (أبو داؤد.)

کاروانی نزد پیامبر (صل الله علیه و سلم) آمد و شهادت دادند که آنان دیروز ماه را دیده اند. رسول الله علیه السلام برای مردم حکم نمود تا روزه

هایشان را افطار نمایند و هرگاه صبح شد آنگاه دستور دادند تا مردم به عیدگاه بروند.

محل نماز عید:

برای نماز عید بهتر است به عید گاه و یا میدان رفت. این مذهب جمهور است و بر این اجماع نیز نقل گردیده است.

حکم اقامه‌ی نماز عید در مسجد:

بنابر عذری میتوان نماز عید را در مسجد اداء کرد اما بدون عذر اداء کردن نماز عید در مسجد جواز ندارد.

آذان و اقامت برای نماز عید:

برای نماز عید نه آذان وجود دارد و نه اقامه.

روش های سنت نماز عید

١. تبكيرُ المأمومِينَ إلى صلاةِ العيدِ بعدَ الفجر:

ورود زودهنگام مقتدی ها به نماز عید. زود آمدن بعد از نماز فجر این مذهب جمهور است.

٢. ذَّهابُ مشيًّا إلى صلاةِ العيد:

مستحب است با پای پیاده به نماز عید آمد، یعنی از سواری خودداری شود.

٣. الذَّهابُ مِن طريقِ و العودةُ من طَريق:

آمدن به نماز عید از یک مسیر و بازگشت از مسیر دیگر.

عن جابرٍ رَضِيَ اللهُ عنه، قال : كان النبيُّ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم إذا كان يومُ العيدِ خالَفَ الطريقَ. [رواه البخاري]

جابر رضی الله عنه می گوید: پیامبر صل الله علیه وسلم در روز عید مسیر خود را تغییر می دادند.

٤. السُّنَّةُ القَبليَّةُ والبَعديَّةُ لصلاةِ العِيدِ:

قبل و بعد از نماز عيد نمازى وجود ندارد.

٥. تقديمُ الصَّلاةِ على الخُطبةِ:

تقديم نمودن نماز از خطبه در نماز عيد سنت است.

٦. تأخُّرُ خروجِ الإمامِ إلى الوقتِ الذي يُصليِّ فيه بالناسِ:

اجماع مذاهب اربعه بر اين است كه مستحب است تا امام با تأخير بيايد،

يعنى نزديک به زمان اداء نماز حاضر شود.

روش نماز عيد:

1. تعداد رکعات نماز عيد:

نماز عيد دو رکعت است.

2. تکبيرهای نماز عيد:

تکبيرهای نماز عيد سنت است نه واجب و اين مذهب جمهور است.

تعداد تکبيرهای نماز عيد:

هفت تکبير در رکعت اول و پنج تکبير در رکعت دوم سنت است.

محل اين تکبيرها:

اين تکبيرات زوائد در رکعت اول بعد از دعای الاستفتاح (سبحانک اللهم.. يا اللهم باعد..) و قبل از تعوذ و قراءة خوانده ميشود و در رکعت دوم بعد از تکبير و قبل از بسم الله و قرائت خوانده می شود. يعنی در آغاز و ابتداء رکعت دوم گفته می شود.

انجام رفع اليدين در اين تکبيرات:

راجیح همین است که از پیامبر صل الله علیه وسلم رفع الیدین ثابت نشده است، اما از برخی صحابه‌ی کرام ثابت است، بناء عدم انجام آن بهتر است و اگر کسی انجام داد باکی ندارد.

خواندن اذکار در میان تکبیرات:

هیچگونه ذکری در میان تکبیرات وجود ندارد و بر نمازگذار لازم است تا این تکبیرها را پشت سر هم بدون فاصله بخواند.

زیرا از پیامبر (صل الله علیه و سلم) در این مورد نیز چیزی ثابت نشده است اگر ذکری وجود میداشت برای ما نیز نقل میگردید چنانکه تکبیرات نقل شده است.

فراموش شدن تکبیرات:

هر گاه شخصی تکبیرات را فراموش کرد تا اینکه قراءت سوره‌ی فاتحه را آغاز نمود، پس این تکبیرات از او فوت شدند و دوباره آنرا برنمی‌گرداند.

حکم سجده‌ی سهو کسی که تکبیرات را فراموش کند:

اگر شخصی در نماز عید تکبیرات را ترک نمود، ولو اگر عمداً آن را ترک

کرده باشد و یا سهواً آنرا فراموش نمود. بر این شخص است که سجدهٔ سهو بجا نیآورد.

زیرا این مانند تعوذ و دعاء الاستفتاح است که با ترک آن سجدهٔ سهو لازم نمیگردد.

حکم نماز عید برای مجــاهــدین:

در حال حاضر در مکان هاییکه مجــاهدین بصورت خفیه زندگی میکنند، اینها میتوانند در آنجا نماز عید را با جماعت اداء کنند، زیرا اینها بنابر داشتن عذر نمیتوانند به مصلی و عیدگاه حاضر شوند، و این در درجهٔ جواز نفس قرار دارد، مانند اداء نمودن نماز جمعه که برای مجــاهــ دین در محل بودوباش شان جواز دارد، و الله اعلم.

حکم تبریک گفتن عید:

تبریک گفتن در روز عید از برخی اصحاب کرام ثابت است، چنانکه آنها این کلمات را میگفتند: تقبل الله منا وَمنک.

امام احمد رحمه الله نیز آنرا جائز میداند، همچنان شیخ الاسلام

ابن تیمیه و سائر علماء کرام نیز آنرا جواز داده اند، و یا استعمال الفاظ دیگری چون، عیدت مبارک وغیره، تا اینکه الفاظ غیر شرعی دیگر استعمال نگردد جواز دارد. و آنکه در این مصافحه و معانقه است، اگر مردم آنرا به نیت عادت انجام میدهند، در اینصورت در آن قباحتی وجود ندارد، تا آنکه این عمل را سنت و یا عبادت نپندارند.

بناء برادر ملسمان! ما نیز برایت عید الاضحی را تبریک و تهنیت میگوییم و آرزوی بودنت را در عید آینده در زیر سایهٔ نظام مقدس خـلافـت اسـلامـی داریم.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

فهرست

اعمال ده روز نخست ذو الحجه 7

۱ـ روزه گرفتن در نه روز نخست ذو الحجه: 7

۲ـ روزه گرفتن در روز عرفه: 8

۳- قربانی: 8

۴- قربانی کننده ناخن و موهای خود را نباید کوتاه کند: 10

۵ـ گفتن تکبیرات (لا اله الا الله و الله اکبر و الحمدالله): 11

٦ـ اداء نمودن حج و عمره: 13

احکام نماز عید 15

حکم نماز عید: 15

وقت اول نمازهای عید: 15

آخرین وقت نمازهای عید: 16

هرگاه کسی از نماز عید جا بماند قضاء آنرا بجا بیاورد: 16

محل نماز عید: 18

حکم اقامه‌ی نماز عید در مسجد: 18

آذان و اقامت برای نماز عید: 18

روش های سنت نماز عید 19

روش نماز عید: 21

حکم نماز عید برای مجـاهـدین: 23

حکم تبریک گفتن عید: 23